

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

091 «Біологія»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 091 Біологія

галузі знань 09 Біологія

Кваліфікація: Біолог

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

 /Скотна Н.В./

(протокол № 40 від «24» серпня 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09 2018р.

Ректор /Скотна Н.В./

(наказ № 18 від «04» листопада 2018 р.)

Дрогобич 2018 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалаврів у галузі 09 «Біологія» спеціальності 091 «Біологія».

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки фахівця у галузі 09 «Біологія» спеціальності 091 «Біологія».

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою кафедри біології та хімії ДДПУ імені Івана Франка у складі:

1. Монастирська С.С. – кандидат біологічних наук, доцент

2. Павлишак Я.Я. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент

3. Дрозд І.Ф. – кандидат сільськогосподарських наук, старший

викладач

Програма погоджена з Вченою радою біолого-природничого факультету, схвалена Науково-методичною радою та затверджена Вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін у освітню програму регулюється «Тимчасовим положенням про освітні програми підготовки фахівців різних ступенів вищої освіти в Дрогобицькому державному педагогічному університеті», затверджене Вченою радою ДДПУ імені Івана Франка. Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 091 Біологія

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, біолого-природничий факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр. Біолог
Офіційна назва освітньої програми	Біологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія
Наявність акредитації	2017 р.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, 240 кредитів ЄКТС
Цикл/рівень	FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	Наявність атестату про середню освіту Сертифікати ЗНО з визначених предметів Решта вимог визначаються правилами прийому на освітньо-професійну програму бакалавра
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://ddpu.drohobych.net
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечення якісної підготовки кваліфікованих, конкурентноздатних спеціалістів у галузі біології на основі поєднання передових освітніх біологічних технологій з науково-практичною діяльністю	
3 - Характеристика програми	
Предметна область (галузі знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	09 Біологія. 091 Біологія
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Акцент на здатності забезпечувати організацію та здійснення, науково-дослідної діяльності
Особливості програми	Програма ґрунтується на загальнонаукових результатах, орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива професійна та наукова кар'єра біолога, а також оволодіння психолого-педагогічними дисциплінами в рамках навчання біології у закладі середньої освіти
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Біолог-дослідник в наукових і науково-виробничих установах; - лаборант в галузі біології; – може займати первинну посаду: вчитель біології основної школи
Подальше навчання	Можливість навчання в магістратурі. Мають право продовжити навчання на другому освітньо рівні вищої освіти.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	– організаційні форми: <i>колективне та інтегративне навчання тощо</i> – технології навчання: пасивні (<i>пояснювально-ілюстративні</i>); активні (<i>проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці</i>) тощо

Оцінювання	<p>– <i>види контролю</i>: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, – <i>форми контролю</i>: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист лабораторних та індивідуальних робіт, доповіді на практичних та семінарських заняттях, підсумкова атестація – кваліфікаційний екзамен – <i>оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється</i> за чотирибальною шкалою – (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) і вербальною – (“зараховано”, “незараховано”)</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	1. Здатність розв’язувати складні задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі біологічних досліджень та в освітньому процесі
Загальні компетентності	<p>2. Здатність і готовність формувати гідне ставлення до надбань національної культури і до культури інших держав.</p> <p>3. Здатність і готовність до освітнього спілкування, нестандартного вирішення комунікативних завдань, які виникають у процесі педагогічного спілкування; комунікативні навички вчителя, культура його міжособистісних відносин, здатність до мотивації та переконання, уміння уникати конфліктів і, в разі потреби, розв’язувати їх.</p> <p>4. Здатність і готовність до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва; професійного спілкування та соціальної відповідальності за результати своєї професійної праці.</p> <p>5. Здатність і готовність мобілізувати систему знань, умінь, розумових і особистісних якостей, необхідних для формування мотивації до здоров’язбереження, а також уміння передбачати, попереджати або компенсувати втрату здоров’я як засобу задоволення базових потреб людини.</p> <p>6. Здатність і готовність використовувати знання й практичні навички в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей для виконання професійних завдань, у т.ч. для дослідження різних рівнів організації живих організмів, біологічних явищ і процесів.</p> <p>7. Здатність і готовність на основі розуміння сучасних наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів приймати рішення з важливих проблем біології і на межі предметних галузей.</p> <p>8. Здатність і готовність застосовувати екологічні знання і досвід у професійних і життєвих ситуаціях, керуючись пріоритетністю екологічних цінностей і непрагматичною мотивацією взаємодії з довкіллям на основі усвідомлення особистої причетності до екологічних проблем і відповідальності за наслідки діяльності у довкіллі.</p> <p>9. Здатність і готовність планувати і проводити наукові дослідження в галузі біології і на межі предметних галузей, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне забезпечення, інтерпретувати дані і робити висновки</p> <p>10. Здатність і готовність самостійно обирати форми, методи і засоби навчання.</p>
7 – Програмні результати навчання	
1	Знання історичної спадщини та культурних традицій своєї країни, розуміння шляхів її розвитку, дотримання її правових норм і конституції та піклування про інтереси її безпеки
2	Уміння вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального, фізичного і професійного саморозвитку та самовдосконалення відповідно до Європейських стандартів
3	Володіння письмовою та усною рідною мовою, навички культури соціального та ділового спілкування нею.
4	Знання іноземної (- них) мови (мов), навички комунікацій та ділового спілкування нею (ними)
5	Знання фізико-математичних законів, вміння проводити статистичні обробки даних; проводити кореляційні зв’язки.

6	Демонструвати знання про будову та функції імунної системи, клітинні та молекулярні механізми імунних реакцій, їх регуляцію, генетичний контроль; види імунітету та методи імунного статусу організму
7	Уміння створити комфортний психологічний клімат, що забезпечує високий рівень спілкування
8	Знання будови вірусів та бактерій, уміння їх визначати та проводити порівняльний аналіз різних штамів.
9	Знання закономірностей будови тіла людини в цілому, анатомічні та функціональні взаємозв'язки окремих частин організму один з одним; рівні організації організму людини.
10	Розуміння і дотримання норм здорового способу життя
11	Уміння та навички самостійно вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній, та духовній сферах
12	Уміння надавати долікарську допомогу потерпілому
13	Володіння системою знань з фундаментальних і спеціальних біологічних та хімічних наук, готовність до їх застосування на практиці
14	Знання історії, важливих біологічних відкриттів, формування ідей, гіпотез, законів, теорій
15	Уміння самостійно набувати нові знання з фундаментальних та спеціальних біологічних дисциплін, спостерігати і пояснювати явища, які відбуваються в організмах та їх угруповань
16	Уміння розкривати риси еволюційної спорідненості живих організмів, схожості в організації генетичного матеріалу, знання механізмів передачі, відтворення і реалізації генетичного матеріалу у прокаріотичних і еукаріотичних організмах
17	Уміння порівнювати будову організмів та їх угруповань; знаходити взаємозв'язки між структурою і функціями організмів чи угруповань, розкривати та пояснювати суть фізіологічних процесів
18	Володіння системою знань з педагогіки та психології, готовність до її застосування на практиці
19	Уміння складати та здійснювати особисті освітні проекти
20	Вияв екологічної грамотності і використання базових біологічних знань у процесі формування екологічної свідомості, мислення, культури
21	Уміння здійснювати біомоніторинг, оцінювати стан природного середовища, планувати та здійснювати заходи з охорони природи
22	Володіння методами і прийомами біологічних та хімічних досліджень
23	Уміння використовувати основні технічні засоби у професійній діяльності: працювати на комп'ютері і в комп'ютерних мережах, використовувати універсальні пакети прикладних комп'ютерних програм, створювати бази даних на основі ресурсів Internet, здатний працювати з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах
24	Уміння користуватися збільшувальними приладами, проводити польові дослідження, визначати та описувати окремі організми та біоценози, вивчати процеси, що відбуваються у них. Уміння організовувати польові та лабораторні дослідження
25	Уміння викладати та критично аналізувати отриману інформацію і представляти результати польових біологічних та лабораторних біологічних і хімічних досліджень
26	Володіння базовими знаннями та навичками управління інформацією для вирішення дослідницьких професійних завдань, уміння дотримуватись основних вимог інформаційної безпеки

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми			
Кадрове забезпечення	Наявність наукового ступеня / вченого звання		
Матеріально-технічне забезпечення	Сучасні прилади та устаткування для лабораторних і польових досліджень, IT- технології обробки інформації та відповідні комп'ютерні засоби. Наявність лабораторій.		
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Бібліотека:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; – консультування працівниками бібліотеки. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> – довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; – продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; – доступ до електронних журналів; – доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; – доступ до електронного навчального середовища Moodle; – технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу. 		
9 – Академічна мобільність			
Національна кредитна мобільність	Не має		
Міжнародна кредитна мобільність	Стажування у рамках міжнародної програми Erasmus+K1 Програма «Подвійний диплом» Полонійна Академія в Ченстохові за спеціальністю «Біотехнологія»		
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не має		
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність			
2.1. Перелік компонент ОП			
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Перший рік Обов'язкові компоненти ОП			
OK1	Іноземна мова	5	екз., зал.
OK2	Ботаніка	11	екз., зал.
OK3	Цитологія з основами гістології	5	екзамен
OK4	Зоологія	6,5	екз., зал.
OK5	Неорганічна хімія	7	екзамен
OK6	Аналітична хімія	5	залік
OK7	Польова практика	1,5	залік

Загальний обсяг обов'язкових компонент:		41	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</i>			
ВБ1.1.	Історія України	3	залік
ВБ1.2.	Основи вищої математики	3	залік
ВБ 1.3.	Фізика	3	залік
ВБ 1.4	Латинська мова	3	залік
ВБ 1.5.	Фізичне виховання		залік
ВБ 1.6.	Історія біології	3	залік
<i>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</i>			
ВБ 2.1.	1.Ґрунтознавство	4	залік
ВБ 2.2.	2.Біологія ґрунтів		залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		19	
Другий рік			
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК8	Філософія	3	екзамен
ОК9	Українська мова (за проф.. спрямуванням)	3	залік
ОК10	Анатомія людини	7	екзамен
ОК4	Зоологія	4,5	екзамен
ОК11	Фізична і колоїдна хімія	5	залік
ОК12	Органічна хімія	6	екзамен
ОК7	Польова практика	1,5	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		30	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</i>			
ВБ 1.7.	Фізичне виховання		залік
ВБ 1.8.	Основи сільського господарства	4	екзамен
<i>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</i>			
ВБ 2.3.	1.Загальна екологія	5	екзамен
ВБ 2.4.	2.Екологія та раціональне використання ресурсів		екзамен
ВБ 2.5.	1.Біологія лікарських рослин	4	залік
ВБ 2.6.	2. Ботанічне ресурсознавство		залік
ВБ 2.7.	1. Психологія	5	залік
ВБ 2.8.	2. Психологія здоров'я		залік
ВБ 2.9.	1.Радіобіологія	4	залік
ВБ 2.10.	2.Біофізика		залік
ВБ 2.11.	1. Анатомія внутрішніх органів	4	залік
ВБ 2.12.	2. Основи медичних знань		залік
ВБ 2.13.	1.Педагогіка	4	залік
ВБ 2.14	2. Педагогічні технології		залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		30	
Третій рік			
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК13	Фізіологія рослин	4	екзамен
ОК14	Біохімія	6	екз., зал.
ОК15	Генетика з основами селекції	5	екз., зал.
ОК16	Мікробіологія з основами вірусології	5	екз., зал.
ОК17	Фізіологія людини і тварин	7	екзамен
ОК7	Польова практика	6	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		33	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</i>			
ВБ 1.9.	Історія української культури	3	залік
ВБ 1.10.	Основи наукових досліджень в біології	3	залік

ВБ 1.11.	Фізико-хімічні методи дослідження	4	залік
<i>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</i>			
ВБ 2.15.	1.Вікова фізіологія та шкільна гігієна	4	залік
ВБ 2.16.	2.Гігієна шкільного віку		залік
ВБ 2.17.	1.Фітопатологія	3	залік
ВБ 2.18.	2.Різноманіття фітобіотів України		залік
ВБ 2.19.	1. Грунтова зоологія	4	екзамен
ВБ 2.20.	2. Мікологія		екзамен
ВБ 2.21.	1.Паразитологія	3	залік
ВБ 2.22.	2. Біологічні основи інфекційних процесів		залік
ВБ 2.23.	1.Основи інформаційно-комунікаційних технологій	3	залік
ВБ 2.24.	2.Комп'юторні інформаційні технології в освіті		залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		27	
Четвертий рік			
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК18	Біологія індивідуального розвитку	3	залік
ОК19	Біотехнологія	3	залік
ОК20	Генетика з основами селекції	3	екзамен
ОК21	Виробнича практика	6	залік
ОК22	Педагогічна практика	9	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		24	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибору вищого навчального закладу)</i>			
ВБ 1.12.	Безпека життєдіяльності та основи охорони природи	3	залік
ВБ 1.13.	Імунологія	3	екзамен
ВБ 1.14.	Молекулярна біологія	4	залік
ВБ 1.15.	Методика навчання біології	4	екзамен
ВБ 1.16.	Еволюційне вчення	4	залік
<i>Вибірковий блок 2 (вільного вибору студента)</i>			
ВБ 2. 25.	1.Валеологія	3	екзамен
ВБ 2.26.	2.Основи здорового способу життя		екзамен
ВБ 2.27.	1.Мікробіологія промислова	3	залік
ВБ 2.28.	2. Біотехнологія промислова		залік
ВБ 2.29.	1.Фізіологія та гігієна харчування	3	екзамен
ВБ 2.30.	2.Фізіологія вищої нервової діяльності		екзамен
ВБ 2.31.	1.Біогеографія	3	залік
ВБ 2.32.	2.Популяційна екологія		залік
ВБ 2.33.	1.Охорона природи	3	залік
ВБ 2.34.	2.Заповідна справа		залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		33	
Підсумкова атестація			
Кваліфікаційний екзамен		3	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:		240	

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 091 Біологія проводиться у формі кваліфікаційного екзамену.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєння кваліфікації: «Біолог».

4.1. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми вибірових компонентів (1 блок)

	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5	ВБ 1.6	ВБ 1.7	ВБ 1.8	ВБ 1.9	ВБ 1.10	ВБ 1.11	ВБ 1.12	ВБ 1.13	ВБ 1.14	ВБ 1.15	ВБ 1.16
K1															+	
K2	+								+							
K3		+							+						+	
K4				+												
K5					+		+									
K6														+		
K7			+			+				+			+			
K8								+				+				
K9																+
K10											+				+	

5.1. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) компонентам освітньої програми вибірових компонентів (1 блок)

	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5	ВБ 1.6	ВБ 1.7	ВБ 1.8	ВБ 1.9	ВБ 1.10	ВБ 1.11	ВБ 1.12	ВБ 1.13	ВБ 1.14	ВБ 1.15	ВБ 1.16
ПРН 1	+								+							
ПРН 2					+				+							
ПРН 3								+								
ПРН 4				+												
ПРН 5		+	+													
ПРН 6													+	+		
ПРН 7									+						+	
ПРН 8														+		
ПРН 9													+			
ПРН 10												+				
ПРН 11					+		+									
ПРН 12																
ПРН 13											+			+		
ПРН 14						+				+						+
ПРН 15										+						
ПРН 16													+			+
ПРН 17											+					
ПРН 18																+
ПРН 19																+
ПРН 20												+				
ПРН 21												+				
ПРН 22										+	+					
ПРН 23						+										+
ПРН 24								+				+				
ПРН 25								+								
ПРН 26								+				+				

5.2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) компонентам освітньої програми вибіркового компонента (2 блок)

	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 2.4	ВБ 2.5	ВБ 2.6	ВБ 2.7	ВБ 2.8	ВБ 2.9	ВБ 2.10	ВБ 2.11	ВБ 2.12	ВБ 2.13	ВБ 2.14	ВБ 2.15	ВБ 2.16	ВБ 2.17	ВБ 2.18	ВБ 2.19	ВБ 2.20	ВБ 2.21	ВБ 2.22	ВБ 2.23	ВБ 2.24	ВБ 2.25	ВБ 2.26	ВБ 2.27	ВБ 2.28	ВБ 2.29	ВБ 2.30	ВБ 2.31	ВБ 2.32	ВБ 2.33	ВБ 2.34		
ПРН 1			+					+																												
ПРН 2							+																													
ПРН 3																											+	+								
ПРН 4									+	+																										
ПРН 5										+																										
ПРН 6																											+									
ПРН 7							+	+																+												
ПРН 8																												+	+							
ПРН 9											+																					+				
ПРН 10														+	+											+	+									
ПРН 11								+																	+	+			+							
ПРН 12				+								+				+												+								
ПРН 13		+							+	+																										
ПРН 14													+																							
ПРН 15									+										+				+													
ПРН 16			+																														+			
ПРН 17					+													+																		
ПРН 18						+							+																							
ПРН 19																																				
ПРН 20				+									+	+																		+			+	
ПРН 21			+																			+										+	+	+	+	
ПРН 22																		+																		
ПРН 23													+											+	+											
ПРН 24																				+																
ПРН 25	+	+														+																				
ПРН 26																								+												

Завідувач кафедри біології та хімії

С.С.Монастирська